

sông hương

LIÊN HIỆP CÁC HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT THỪA THIÊN HUẾ

362

04.2019

ISSN 1859 - 4883

- ĐƯỜNG VỀ THĂNG LONG
- CÁI BÓNG • TRĂNG VÀ QUỲNH
- BA VỚI MỘT LÀ MỘT
- JACQUES SOHIER - CÁC CHỨC NĂNG CỦA TÍNH SIÊU VĂN BẢN
- Nhân 1 năm ngày mất nhà thơ Trần Vàng Sao

Số 362
Tháng 04.2019
NĂM THỨ 36
ISSN 1859 - 4883

SÔNG HƯƠNG

TẠP CHÍ SÁNG TÁC PHÊ BÌNH NGHIÊN CỨU VĂN HỌC NGHỆ THUẬT - VĂN HÓA
www.tapchisonghuong.com.vn

VĂN:

- ĐƯỜNG VỀ THĂNG LONG - Nguyễn Thế Quang - 4
- CÁI BÓNG - Đinh Ngọc Tâm - 16
- ĐƯỜNG TỚI BABEL - Phạm Giai Quỳnh - 23

THƠ:

TRIỆU LA VỸ - NGUYỄN THÀNH VÂN - PHẠM TẤN HẦU - LÊ THÀNH NGHỊ
NGUYỄN HOÀNG ANH THƯ - NGUYỄN QUỲNH ANH - ĐẶNG VĂN SỬ
NGUYỄN LÂM THẮNG - TRẦN ĐỨC TÍN - TRẦN NHƯ LUẬN
TRẦN HUY MINH PHƯƠNG - TRẦN VẠN GIÃ - NHƯ QUỲNH DE PRELLE
HOÀNG THỤY ANH - NGUYỄN THỊ THÚY HẠNH - NGÀN THƯƠNG
ĐỨC SƠN - VI THUYỀN LINH

NHẠC:

- TRĂNG VÀ QUỲNH - *Nhạc:* Phạm Xuân Thích & *Thơ:* Nguyễn Khoa Như Ý - 54

TÁC GIẢ - TÁC PHẨM & DỮ LUẬN:

NHÂN 1 NĂM NGÀY MẤT CỦA NHÀ THƠ TRẦN VÀNG SAO (9/5/2018 - 9/5/2019)

- LỜI CUỐI - Nguyễn Khoa Điềm - 55
- BÀI THƠ CỦA MỘT NGƯỜI YÊU NƯỚC MÌNH - Trần Vàng Sao - 56
- MÃI MÃI CÒN ĐÂY BÀI THƠ CỦA MỘT NGƯỜI YÊU NƯỚC MÌNH - Hồ Thế Hà - 60
- MIỀN DI - NGƯỜI ĐI HOANG U SẦU - Yến Thanh - 64

CỬA SỔ NHÌN RA VĂN HỌC THẾ GIỚI ĐƯƠNG ĐẠI:

- BA VỚI MỘT LÀ MỘT - Ambrose Bierce - Việt Phương *dịch* - 75

NGHIÊN CỨU & BÌNH LUẬN:

- PHỤ NỮ VÀ CHỦ NGHĨA DÂN TỘC: VẤN ĐỀ PHỤ NỮ TRONG DỰ ÁN QUỐC GIA
- DÂN TỘC CỦA PHAN BỘI CHÂU (kỳ cuối) - Đoàn Ánh Dương - 78
- JACQUES SOHIER - CÁC CHỨC NĂNG CỦA TÍNH SIÊU VĂN BẢN -
Phạm Tấn Xuân Cao *dịch* - 86

MÃI MÃI CÒN ĐÂY BÀI THƠ CỦA MỘT NGƯỜI YÊU NƯỚC MÌNH

Trần Vàng Sao là nhà thơ trưởng thành trong kháng chiến chống Mỹ. Thơ anh là tiếng nói giàu nhiệt huyết, xuất phát từ đáy lòng, hướng đến mọi người bằng giọng điệu giản bày, tâm tình, chia sẻ. Nhưng mỗi tác phẩm của anh để lại dấu ấn thi pháp độc đáo, đặc biệt ở việc xây dựng tứ thơ và kiến trúc bài thơ, ở hình ảnh và sức liên tưởng bất ngờ.

Bài thơ của một người yêu nước mình là điển hình cho phong cách đó của Trần Vàng Sao. Bài thơ đã từng làm xúc động mọi người và tạo cho anh lối đi riêng trong hành trình nghệ thuật chung của nhiều thế hệ nhà thơ từ những năm chiến đấu cho đến hôm nay. Bài thơ dài 155 câu, viết theo lối tự do, được thể hiện theo phương thức điệp từ, điệp cú và khai thác chi tiết, hình ảnh có thật trong kho tình cảm và ấn tượng của chính người thơ nên chân thành và xúc động. Có thể nêu một cách khái quát nét đặc sắc của bài thơ, đó là *sự hòa quyện xoắn xuýt cảm xúc trữ tình của nhà thơ với hình tượng Đất nước, được đặt trong liên hệ với mẹ, người thân, người yêu và quê hương nghèo khó cùng khát vọng hoà bình, khát vọng làm người chân chính*. Toàn bài thơ là sự hóa giải cho chính nhà thơ và cho mọi người về một tình yêu có sức ám ảnh lớn: Tình yêu Tổ quốc.

Ra đi từ khu vườn đầy tiếng chim ban mai và cảnh vật quê hương với ký ức tuổi thơ nồng ấm, tác giả đã xác lập một cách tự nhiên: *"Tôi yêu đất nước này như thế"*. Đó là hình ảnh *"Gió thổi những bông mía trắng trên sông/ Mùi toóc khô còn thơm lúa mùa qua/ Bầy chim sẻ đậu trước sân nhà"*; đó là hoa cỏ may, là *"một câu ca dao buồn có hoa bưởi hoa ngâu"* và đặc biệt là hình ảnh người mẹ tảo tần, góa bụa ở tuổi ngoài 50, thương con đến tận cùng xa xót, tận cùng cơ cực *"Những buổi trưa buổi tối/ Ngồi một mình hay khóc"*, *"Thương con không cha/ Hầm hiu cô cút"*. Và tác giả đã liên hệ với tình yêu rộng lớn: *"Tôi yêu đất nước này xót xa"*, *"Tôi yêu đất nước này cay đắng"*. Mở đầu bài thơ, tác giả đã vực dậy những hình ảnh có sức lay động, khiến người đọc nghĩ đến không phải một phận người mà là một kiếp đời, là những người cần lao chung số phận buồn cùng đất nước bị chiến tranh, chia cắt:

*Mẹ thương con nên cách trở sông đò
Hàng gánh nặng phải qua cầu xuống dốc
Đêm nào mẹ cũng khóc
Đêm nào mẹ cũng khẩn khẩn
Mong con khôn lớn cất mặt với đời*